

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Böteborgska Magazine.

Torsdagen, den 30 Januarii 1766.

Om Tjufnad.

Det hörde dem til, som fordom i Egypten wille lefwa af denna konsten, at bära stölden til tjufwä strå-mästaren, hwilken ägde at hålla förteckning öfwer det stulna, och de åter, som hade mist, borde gifwa för honom sådant tillkänna, samt på hwad dag och ställe det föreläp, hwarefter de fingo alt tillbaka, allenast måste man gifwa sjerdedelen efter. Almånheten war tjuftagtig, och Regeringen sann nödigt at tillstådja en mindre olågenhet för at afböda en större, som förmodeligen ätfölgt en sträng och wälförtjent lagfart emot sådana bragder: nästan såsom Moses tillät sin ostyriga nation månggite, hwilket han doch med andra stadgar gjorde öfwermåttan beswärligt och i selswa werket ogillade. En annan Regering hade kunnat bruka den politik, at bestå de tjuftwar just belöningar, som sunnos nog handige uti konsten: straff stulle de få, som beträddes med mindre färdiga handgrep. Detta kunde klädas med sän, liksom at wilja sätta eld och wiget i folket, men hemliga affigten stulle wara den, at utrota lusten efterhand hos en tjuftnads-får almänhet, så wida den utfåsta belöning ginge ut til någon förträffelig mäster-tjuft, men, för öfrigt, den ene efter den andre näpstes eftertryckeligen, icke för stölden, utan för hans dåliga handalag: af hwilka exempel andre afsträckas kunde seån så afwentyrliga försök.

I Wårt land behöfwes sådana konstiga botemedel icke; de stulle snarare upmuntra än qwäfwä lusten at snyga til sig andras ägendom, äswen som de söga gagnat i längden, där de kunna warit antagne. Hos oss straffas tjuftwen, både liten och stor, med hwars mans föragt och hat; och fördelen i almänhetens tankar är gerna på dens sida, som råkat ut för en sådan en, och sättes uti lidande gång efter annan.

Wår Missgerinnas-Balk är i alt hänseende tydelig. Jag wil allenast anföra, hwad Moses stadgar om natt-stöld. Får jag lof, at försöka en ny öfwerättning af 2 Mos. B. 22 Kap. 2 och 3 versen.

„Om tjufröven warder funnen under tält-kappan*, och han blifwer slagen till döds: är det ingen orätt blods-utgjutelse på honom. Om solen öfwer honom upgått, är blods-utgjutelsen på honom orätt: han hade borde gifwa wedderlag; ägde han intet, så hade han borde för sin stöld säljas.“

Meningen är: Efter han fans i mörkret på et mistänkt rum, hade man rätt at döda honom, där han låg, om man wille: han hade där intet at beställa. Men war det dager och solen gått upp, då han fans där liggande; borde man ej döda honom, utan lagligen med honom förfara, och han efter lag böta, om han hade at böta med, eller, i annan händelse, blifwa träl hos tältets ägare.

När Moses stiftade denna lagen, woro Israelliterne på wägen til det land, de skulle intaga. De hade imedertid inga andra hus, än dem de sloge upp, lade ihop och förde med sig: jag menar tält. Sedermere när de kommo at bo uti ordentliga hus, war lagen lämpelig til hwar och en tjuv, som krupit under annars mans tak.

Om bostavs afwel, sjöar, strömar, rörliga werk i Fräkne.

Fären** nedre på landet äro merendels af blandade slag. De så som med allwar wårdat afwein, bewisa, at just ingen Stogsbygd är för inwäningen så farlig, at ju den i sin godhet kan bibehållas, allenast Stöfeln lämpas därest. Själlgården har ringa och otjenligt hö för det goda får-slaget: men getter †

* Ordet kapp taget i samma bemärkelse, som då man säger fång-kappa. *מחמתר* war en bred fäll eller kapp, tilshydd eller påstod wid tältet, at ingen öfning sågs däremellan och jorden. *Vox deinceps adepta vim prouerbialem, vel rectius, praeunte Ill. Michaeli Antt. Hebr. §. 2, forenfem, ut Jer. 2: 34. ubi sub lacinia, idem videtur esse atque in manifesto crimine deprehendere, arbitrio proinde necis obnoxium. In Arab. L. حتر est: Laciniam affluens extendit inferiore parte tentorium, ne pateret prope terram.* Angående *מחמתר*, så är det ordets egentliga bemärkelse, den samma som öfwan til anförd är.

** Herr Baron Hassler har utgifwit en skön afhandling om Fär, hvilken på Gref Münchhausens anstalt blef för 10 år sedan på Tyska öfversatt af vår saktade Professor Forskäl. Herr Profsten Westbeck, utaledes om Getter.

† Annars angående getter, wore wäl om man i Fräkne och Skerestads skaffade sig af det slaget som mjölkar i stöp i målet och icke gnager stogen. En half mil från Kongels, på Gudeby och där omkring, södes detta ogemena gete-slaget, hwarom Herr Arch. och Ridd. von Linnces West-Botha Resa gifwer närmare bested på sidan 162 och 163.

trifwas här oförlifneligen wål, och de kunna ej hållas nog många, af brist på wall-hjon; nedre på landet ser man get-creatur fållan, swin däremot i titräckelig mängd, hwilka och kunna så mycket bättre framfödas, som wackra eke-lundar, nog sur-aplar och dylikt mer spisar dem rundeligen. Jag måste lifwål årin dra det, at marken får mer än illa af deras oringade trynen. Furu-bark brukas här icke til dessa creaturs vinterföda. Gåsf födas på så ställen i Fogbygden, och bi-skötsel underlätes nästan öfweralt.

Mer än 40 insjöar finnas här; de fleste af dem äro rife på gåddor, abbor, mört, ål och flera slag, men nyttjas litet af almogen. En del af dem hålla til 20 sammars djup. 3 somlige finnas ottrar.

Bland strömar märkes i synnerhet:

1) Hjungs-å. Den kommer flytandes från Hellungen, en sjö uti Östmåls Pastorat, och faller ut i salt-sjön wid Hjungs-kile. 3 strömen är en wacker såg upbygd, och 4 tull-qwarnar. Där fångas, hwar höst, lax och laxöring i ryssor och med ljuster; ål, i ålekista; foreller metas här året igenom; wil och talas om nejonögon. Här skal fordom summits ågta pärlor.

2) Jöfstersröds-å kommer från Skarfsjö, och löper äfwen ut i Hjungs-kile. Här gå 2 sågar: sås och här ål, laxöring och foreller, men til ingen myckenhet. Ågta pärlor skal man äfwen fått här i forna tider.

3) Åröds-å faller ur en inhäradssjö, Kålbengtsferöd watn, och, såsom de förre, inuti Hjungs-kile. Här äro 2 wackra sågar och mjöl-qwarnar. Laxöring fångas i myckenhet, och lax stundom.

4) Djups-å kommer ur stora och lilla Djupa watnen och drifwer en såg. Hon ledes sedan i Kålbengtsferöds sjö och så widare. Se No 3.

5) Stora-å utspringer från sjället, men ej ur någon sjö, och löper i salt-sjön wid gården A i Forsgålla sockn. Här finnes en god såg och några qwarnar.

6) Helgeröds-å rinner ur Helgeröds watn och har en såg. Hon står landswägen af wid Wasdraget, och faller i salt-sjön wid Resteröds Kyrka.

Alla desse sågar äro enbladige; de gå allenast höst och wår, i så måtto til häradets egen förnödenhet, at inwånarne hellswe kunna til sågnings dursöra någon tofft blockar om året til husbehof.

Utombes löpa rätt många bäckar härigenom, bestödde med squaltesqwarnar, och wid hwar gård finnes källsprång eller eljest godt rinnande watn.

Forsättning en annan gång.

Stads.

Stads-Nyheter.

Göteborgska Wexel-priset.

Tisdagen, den 25 Januarii.			Onsdagen, den 29 Januarii.		
London	- - -	Dal. R:mt.	London	- - -	80 Dal. R:mt.
Amsterdam	- 73	M:f R:mt.	Amsterdam	- 73	M:f R:mt.
Hamburg	- - -	M:f R:mt.	Hamburg	- 76	M:f R:mt.

Små Kyrko-tidningar.

Kyrkoherden i Kongsbacka Herr D. Törnebohm är den 23 dennes afsiden.

I Domkyrko-Församlingen äro ifrån den 23 til den 23 Januarii födde 1 gosse och 2 sicks-barn: Wigde Håkaren Peter Esberg och Jungfru Gr:ta Stina Lundberg; Dödde Stomatare-Gesällen Johan Fosberg, af betsig feber; Brandtwagtsstarlen Bernt Dlofsfons Hustru, Maria Andersdotter, af barnsöröd; och 2 barn, af feber och mage-suka.

I Lyska Församlingen födt 1 barn.

I Kronhus-Församlingen födt 1 barn: Wigde Soldaten Peter Söderbohm och Enkan Anna Margreta Floberg; Dödde Soldaten Kongsberg, 30 år gammal, af betsig feber; Soldate-Enkan, Ingeborg Swensdotter, 92 år gammal, af ålderdoms krämpor; Soldate-Hustrun, Kirstin Andersdotter, 36 år gammal, af mage-suka; samt 1 sicks-barn, 2 år och 3 månader gammalt, af släck-feber och slag.

Kundgörelser.

Som Magistraten, efter öfwerläggande med Borgerskapets 24 äldste, funnit för godt, at til Muddringen i Stepshamnen eller Rivieret här utansföre Staden för år 1766 under entreprenade öfwerlemna Stadens Stora Mudder-Präm med därtillhörige 6 Afförings-Prämar til den, som samma Muddring under entreprenade för minsta kostnad sig åtaga wil, och utjudningen därpå Staden Rådhus den 13 näst instundande Februarii klockan 10 förmiddagen kommer at ske; altså warder sådant härmed almänneligen kundgjordt, på det de, som äro hogade at denna entreprenade sig antaga, måga til den ändan berörde tid wid offentliga utropet hos Magistraten sig inställa och sina anbud göra. Swilket til eserrättelse ländet. Göteborgs Rådhus d. 20 December, 1765.

Borgmästare och Råd.

Häf-Calender, Stockholms Stads-Calender och Historiska Almanachor för innevarande år 1766 finnas inbundne och oinbundne til köps i Allingsås Bokläda.

Skulle någon wilja tilhandla sig et Säteri, icke långt ifrån Borås beläget, med mer eller mindre underliggande gods, efter åstundan; densamme correspondere med Vice-Borgmästaren, Herr Pehr Blomgren, i nämnde Stad.

Friska berg-ostron, gårdagen inkomne, finnas til köps uti Språlmästarens Herr Des Reaux hus på Wallgatan.